

2.3.2. FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004)

Den 28. april 2004 vedtog FN's Sikkerhedsråd resolution nr. 1540 vedrørende ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben til ikke-statslige aktører. Resolutionen er vedtaget med hjemmel i FN-pagten kapitel 7 og er dermed folkeretligt bindende for Danmark.

Resolutionens pkt. 2 pålægger staterne at vedtage og håndhæve passende og effektive regler, som forbyder ikke-statslige aktører at fremstille, erhverve, besidde, udvikle, transportere, overdrage eller anvende nukleare, kemiske og biologiske våben samt fremføringsmidler til sådanne våben – særligt når handlingerne begås med henblik på terrorisme. På samme måde skal staterne indføre regler, som forbyder forsøg på, medvirken til og finansiering af de ovennævnte aktiviteter.

I henhold til resolutionens pkt. 3 skal staterne indføre effektive kontrolforanstaltninger med henblik på at forhindre spredning af nukleare, kemiske og biologiske våben og fremføringsmidler hertil, herunder ved at etablere passende kontrol med relateret udstyr.

I resolutionens pkt. 3, litra a-d, er det nærmere defineret, hvilke kontrolforanstaltninger staterne nærmere bestemt skal indføre vedrørende »sådanne genstande«, dvs. masseødelæggelsesvåben, fremføringsmidler og relateret udstyr. Det bemærkes, at det nævnte »relaterede udstyr« omfatter produkter med dobbelt anvendelse (såkaldte dual-use produkter), som hører under Økonomi- og Erhvervsministeriets område og derfor ikke er omfattet af lovforslaget.

I henhold til pkt. 3, litra a og b, skal staterne indføre forholdsregler til sikring af sådanne genstande i forbindelse med fremstilling, brug, opbevaring og transport samt sørge for fysiske beskyttelsesforanstaltninger.

Resolutionens pkt. 3, litra c, pålægger endvidere staterne bl.a. at etablere effektive retshåndhævelsesmidler med henblik på at bekæmpe ulovlig smugling og formidling af de pågældende genstande i overensstemmelse med national lovgivning.

Endelig er staterne efter resolutionens pkt. 3, litra d, forpligtede til at etablere passende love og regler om kontrol med udførsel, transit, omladning (»trans-shipment«) og genudførsel af de pågældende genstande. Staterne skal desuden kontrollere tilvejebringelse af kapital og tjenesteydelser (»funds and services«), som relaterer sig til sådan udførsel, og omladning (»trans-shipment«) og transport, som kan medvirke til spredning. Staterne skal endvidere etablere slutbrugerkontrol og sikre, at der tilvejebringes og håndhæves behørig strafferetlige eller civilretlige sanktioner for overtrædelse af de indførte kontrolbestemmelser.

Danmark har i henhold til resolutionens pkt. 4 afgivet en rapport til FN den 28. oktober 2004, der redegør for Danmarks efterlevelse af bestemmelserne i resolutionen. I rapporten oplyses det bl.a., at Danmark vil gennemgå våbenlovgivningen i lyset af resolutionen med henblik på at identificere eventuelle nødvendige lovændringer og i givet fald fremsætte lovforslag herom inden udgangen af 2005.

2.3.3. Konventioner om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben mv.

Danmark deltager i en række internationale konventioner, der har til formål at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben mv., herunder:

FN's konvention om forbud mod kemiske våben (CWC). Traktaten forbyder de deltagende stater at udvikle, fremstille, erhverve, oplagre, beholde eller anvende kemiske våben. Det er endvidere forbudt at overføre kemiske våben til nogen eller bistå eller tilskynde andre til aktiviteter, som er forbudt ifølge konventionen.

FN's konvention om forbud mod biologiske våben (BTWC). Traktaten forbyder de deltagende stater at udvikle, producere, oplagre, erhverve eller beholde biologiske våben samt produktionsudstyr og fremføringsmidler hertil. Det er endvidere forbudt at tilskynde andre til eller hjælpe dem med at anskaffe sig sådanne våben, produktionsudstyr og fremføringsmidler.

Traktaten om ikke-spredning af kernevåben (NPT) forpligter de 5 anerkendte atomvåbenmagter (USA, Rusland, Kina, UK og Frankrig) til ikke at overføre atomvåben til ikke-atomvåbenmagter og til ikke at bistå disse med at fremstille eller erhverve atomvåben. Ikke-atomvåbenmagterne forpligter sig bl.a. til ikke at modtage eller fremstille atomvåben.

FN's konvention om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger (CTBT) forpligter bl.a. deltagerstaterne til ikke at foretage prøvesprængning af atomvåben eller nogen som helst anden nuklear sprængning samt til at forbyde og forhindre enhver nuklear sprængning på et hvilket som helst sted under dens jurisdiktion eller kontrol. Endvidere forpligter traktaten deltagerstaterne til at afstå fra at forårsage, opmuntre til eller medvirke ved gennemførelsen af nogen prøvesprængning af atomvåben eller nogen som helst anden nuklear sprængning. Traktaten, som endnu ikke er trådt i kraft, er implementeret i dansk ret ved lov nr. 403 af 2. juni 1999 om foranstaltninger i medfør af De Forenede Nationers traktat af 24. september 1996 om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger.